

Zorgvisie

1. Inleiding

Vanuit onze visie dat elk kind een rijk individu is, met talenten en noden, gaan wij als school het engagement aan om extra zorg te besteden aan onze leerlingen.

Dit betekent dat wij oog hebben voor de cognitieve prestaties, de sociaal emotionele en de psychomotorische ontwikkeling van elk kind, rekening houdend met hun eigenheid en persoonlijkheid.

Wij zijn eveneens bereid om een inspanning te leveren om kinderen met leer – en ontwikkelingsstoornissen zo goed mogelijk op te vangen, te integreren en zo veel mogelijk onderwijs te bieden volgens hun noden.

Wanneer we aannemen dat kinderen mogen verschillen, aanvaarden we ook dat hun begin -en eindpunt mag verschillen, zowel wat betreft hun leertraject als hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Bij de start van het schooljaar wordt er in eerste instantie ingezet op welbevinden en groepsvorming, zodat elk kind in een veilige omgeving tot leren en zelfontplooiing kan komen. Niet alle kinderen kunnen op hetzelfde moment dezelfde leerstof aan. Soms is verrijking, remediëring of differentiatie noodzakelijk. Bewaken van het welbevinden en groepsfunctioneren wordt doorheen het jaar, als basis gezien.

De klasleerkrachten zijn de spilfiguren om zorgbreed onderwijs te organiseren. Zorg is een opdracht van het hele team.

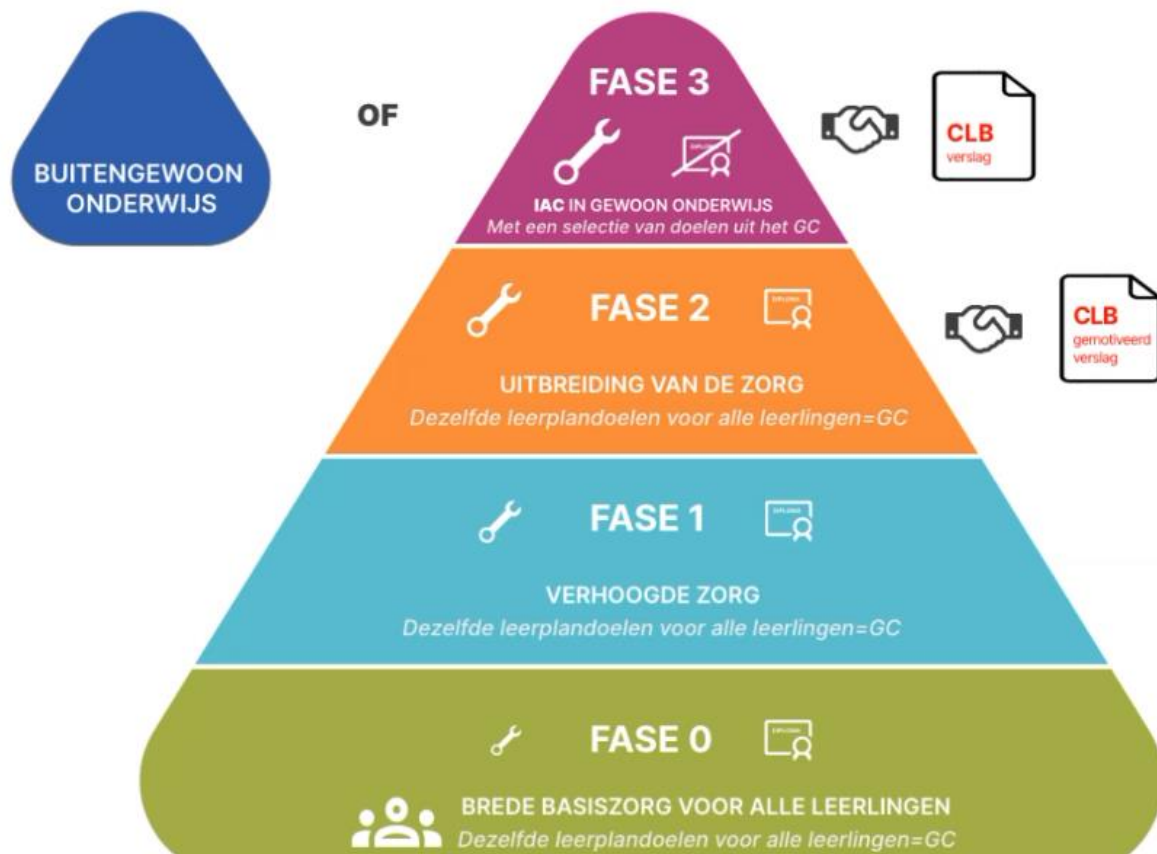
Vanuit de specifieke noden van ieder kind zorgen de klasleerkrachten, door te starten met de 'Gouden Weken' (= focus op groepsvorming), voor een veilig klasklimaat en voor een sterk pedagogisch-didactisch aanbod. Om kennis, waarden en vaardigheden te verwerven, maakt de leerkracht gebruik van o.a. coöperatieve werkvormen waardoor de betrokkenheid van elke leerling wordt bevorderd. Differentiatie is een basishouding waarvan de leerkracht gebruik maakt om leerlingen te begeleiden in hun groeiproces. Het zorgteam ondersteunt de klasleerkrachten bij deze opdracht, waarbij niet enkel oog is voor de leerstof, maar ook voor het sociaal-emotionele welbevinden van elk kind.

Samenwerking en transparante communicatie binnen het team, met leerlingen, ouders, CLB en externen zijn onontbeerlijk.

Ons zorgbeleid is gebaseerd op het vademecum 'Zorgbreed en kansrijk onderwijs'.

2. Het zorgcontinuüm

Onze school inspireert zich op het zorgcontinuüm voor de opbouw van haar zorgbeleid. Het zorgcontinuüm kent vier fases : brede zorg (fase 0), verhoogde zorg (fase1), uitbreiding van zorg (fase 2), overstap naar school op maat of individueel aangepast traject op onze school (fase 3). Deze fases vloeien in elkaar over.

2.0. Werken aan de brede basiszorg (fase 0)

Om elke leerling optimale groeikansen te geven, plaatsen we zijn onderwijsbehoeften centraal. Goede zorg start met goed onderwijs. Als leerkracht maken wij het verschil. De leerkracht doet ertoe!

Een veilig pedagogisch klimaat houdt rekening met verschillen tussen leerlingen. Het gaat daarbij niet alleen om verschillen in culturele en subculturele achtergrond. Het heeft ook te maken met verschillen in socio-emotionele, fysieke en psychologische ontwikkeling, met verschillen in motivatie, leerstijlen, leervermogen en talenten. Brede basiszorg betekent dat de leerkracht diversiteit als meerwaarde ziet in een krachtig leerproces.

Door de dagelijkse omgang met de kinderen kent de klasleerkracht het kind als leerling met zijn specifieke onderwijsbehoeften, het best.

De eerste differentiatie gebeurt binnen de reguliere klaswerking.

De specifieke interventies blijven klasintern en kunnen volgende tegemoetkomingen omvatten :

- meer tijd geven om een toets af te werken, tenzij automatisatie het doel is.
- enkel punten voor spellingsfouten aftrekken in spellingtoetsen.
- schoolresultaten worden niet klassikaal meegedeeld.
- mogelijkheid tot bewegingstussendoortjes.
- minder oefeningen maken.
- gebruik maken van klasmateriaal; (zakrekenmachine,...)

- oefeningen en opdrachten kunnen visueel ondersteund worden door gebaren of pictogrammen.
- ook in de les bewegingsopvoeding wordt rekening gehouden met diversiteit. Zo zal een kind de oefeningen op eigen tempo mogen uitvoeren, een oefening wordt meermaals voorgedaan of de bewegingsomgeving wordt aangepast.
- Denkkaart (voorvallenrapport)
- ...

Alvorens een of meerdere maatregelen worden toegepast, wordt dit besproken op een intern overleg met de zorgleerkracht, én vervolgens met de ouders. Op frequente basis wordt besproken met de klasleerkracht, de zorgleerkracht en de ouders of deze maatregelen nog effectief en voldoende zijn.

Vanuit de zorg voor een positief, veilig en rijk leerklimaat gaat er ook heel wat aandacht naar het welbevinden van elk kind. Zo wordt een kind niet verplicht aan het bord te komen voor rekenoefeningen als zij/hij signalen van dyscalculie heeft. Ook hoeft hij/zij niet hardop te lezen bij dyslexie of vermoedens hiervan. Gevoelens verwoorden krijgt bijzondere aandacht in de klas en een kind wordt gewaardeerd voor zijn talenten. Deze worden regelmatig benadrukt.

De leerkracht houdt de vorderingen op een functionele manier bij. Zij/hij doet dat met observaties, gesprekken, toetsen en het leerlingvolgsysteem. De dossiers worden mondeling en schriftelijk overgedragen aan de volgende klasleerkracht tijdens de 'warme' overdracht eind augustus.

Ouders worden regelmatig op de hoogte gebracht van de schoolse vaardigheden van het kind. Dit kan op de oudercontacten, informeel, via de klasagenda,...

2.1. Verhoogde zorg (fase 1)

Soms volstaat basiszorg niet voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

De klastitularis heeft een belangrijke rol in het realiseren van verhoogde zorg binnen de normale klascontext, zo nodig ondersteund door het zorgteam. Alle interventies blijven erop gericht dat de leerlingen de aansluiting met de klasgroep niet kwijt geraken. De ouders en de leerling worden steeds geïnformeerd en mogelijk actief betrokken bij de zorginitiatieven.

De klastitularis volgt de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften nauw op.

Via een intern zorgoverleg bespreekt de klastitularis met een zorgleerkracht voor welke leerlingen de basiszorg in de klas onvoldoende is. In dit overleg gaan zij samen op zoek naar wat het kind nodig heeft. Dit kan leiden tot extra ondersteuning in de klas of tot een meer individuele aanpak. De klastitularis gaat verder met differentiëren. Het zorgteam bezit voldoende expertise om de leerlingen de nodige ontwikkelingskansen te bieden en ondersteunt de klastitularis.

In de fase van verhoogde zorg komen specifieke zorgvragen rond leerlingen aanbod op het intern overleg (klastitularis, zorgleerkracht, zorgcoördinator, directie,) . De klasleerkracht en de zorgcoördinator zorgen dat de aanmelding helder is, dat een duidelijke hulpvraag geformuleerd is en in het kader van transparantie, dat alle partijen op de hoogte zijn. Een gerichte aanpak of specifieke interventies worden uitgewerkt. Gesprekken met kinderen - ook jonge kinderen - worden systematisch ingebouwd in onze zorgstructuur. Leerlingen worden mee betrokken in wat er rond zorg met hen gebeurt.

Ook ouders worden als ervaringsdeskundigen nauw bij de verhoogde zorg betrokken. Zij kunnen participeren en worden aangemoedigd om waar nodig actief mee te werken. Dit alles gebeurt vooral met de bedoeling om de constructieve samenwerking te stimuleren.

Mogelijke interventies/maatregelen worden door onze school als verhoogde zorg gezien :

- aangepaste huistaken.
- opdrachten in deelstappen opdelen.
- werken met hulpmiddelen zoals onthoudkaart, tafelkaart, stappenplan, ...
- extra begeleiding bij een uitstap.
- opdrachten van een toets voorlezen.
- werken met een beloningskaart.
- samen met een leerkracht of een medeleerling de boekentas maken.
- dagelijks het agenda nakijken en eventueel aanvullen. (bovenbouw)
- mogelijkheid tot time-out geven.
- de leesles vooraf inoefenen. (pré-teaching)
- aangepast meubilair voorzien.
- een vervangingsopdracht voorzien bij sportactiviteiten als de leerling dit niet aankan.
- Vrijgesteld worden van te technische of te belastende oefeningen bewegingsopvoeding.
- ...

2.2. Uitbreiding van zorg (fase 2)

Voor een kleiner aantal leerlingen volstaat de extra zorg niet. De huidige begeleiding van de leerling loopt vast. De belasting van het schoolteam wordt groter. Er is nood aan bijkomende inzichten in de onderwijsleersituaties.

Het schoolteam voelt dat zijn inspanningen en tevens de inspanningen van de ouders en de leerling niet het gewenste resultaat opleveren. Het schoolteam en de ouders besluiten om het CLB-team te betrekken bij deze individuele probleemsituatie. De aanmelding bij het CLB gebeurt in samenspraak met de ouders en de school.

In deze fase kan het CLB trajectbegeleiding (handelingsgerichte diagnostiek) opstarten. Schoolteam, ouders, leerling en CLB gaan samen op zoek naar oplossingen of mogelijke stappen. Handelingsgerichte diagnostiek verloopt systematisch volgens vijf fasen: intake, strategie, onderzoek, indicering en advisering. Niet voor elk kind zijn alle fasen van toepassing: kortere trajecten zijn goed mogelijk. Dit model inspireert om breed te kijken, niet te snel te beslissen en zorgvuldig te werken.

Het schoolteam coördineert en realiseert schoolinterne zorg. In overleg worden specifieke maatregelen afgesproken zoals compenseren en dispensereren. De leerkracht en het zorgteam bepalen mee de individuele aanpak op basis van de adviezen uit het diagnostisch traject, dit in overleg met de ouders. Er wordt afgesproken wat haalbaar is binnen en buiten de klas in overleg met het CLB en eventuele externe hulpverleners.

Geleverde inspanningen worden op regelmatige basis geëvalueerd door alle betrokken partijen.

2.3. Individueel aangepast traject (curriculumdifferentiatie) of overstap naar school op maat (fase 3)

Wanneer de zorgvraag de draagkracht van de school overstijgt, kan een overstap naar een school met een meer specifiek aanbod een zinvol alternatief zijn. Wanneer de fase van de uitbreiding van de zorg ten einde loopt en het duidelijk wordt dat een nieuwe fase zich opdringt, blijft het schoolteam de leerling actief helpen en open communiceren met de betrokken partners. Tevens zullen zij naast het CLB-team steun bieden bij het zoeken naar een nieuwe school op maat.

Als voor ouders een overgang naar een school op maat niet direct haalbaar is, en daardoor het kind op onze school blijft, zal in samenspraak met de ouders een individueel aangepast leertraject met curriculumdifferentiatie worden opgesteld door de leerkracht, het zorgteam en eventuele betrokken ondersteuner vanuit het ondersteuningsnetwerk. Naar de ouders wordt dit duidelijk en transparant gecommuniceerd. Geleverde inspanningen en de groei van het kind in zijn leerproces worden op regelmatige basis geëvalueerd door alle betrokken partijen.

3. Handelingsgericht werken als motor voor het zorgcontinuüm.

Handelingsgericht werken krijgt een plaats binnen het zorgcontinuüm. Wanneer we allemaal werken vanuit eenzelfde referentiekader bevordert dit de onderlinge communicatie tussen leerling, ouders, school en CLB. Op deze manier komen we tot een constructieve samenwerking tussen de betrokken partners.

Hierbij gelden zeven uitgangspunten die met elkaar samenhangen.

3.1. De onderwijsbehoeften staan centraal

Omdat kinderen verschillen hebben zij nood aan specifieke onderwijsbehoeften.

We focussen niet op wat het kind heeft (diagnose, stoornis) maar we gaan in de eerste plaats na :

Wat vraagt het kind aan ons? Wat zijn de noden van het kind? Welke aanpak, aanbod, ondersteuning, materialen heeft het kind nodig om het vooropgestelde doel te bereiken?

Wat heeft een positief effect?

Daarnaast richten we ons ook op de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht en de ouders: Wat zijn hun vragen en waaraan hebben zij behoefte? Wat hebben zij nodig om een kind goed te begrijpen en te ondersteunen?

3.2. Ons handelen is doelgericht

Elke handeling, elke stap moet nodig en nuttig zijn in functie van het afgesproken doel.

Wie handelingsgericht werkt, onderzoekt alleen wat strikt noodzakelijk is om een vraag van de leerkracht, de ouders of het kind te beantwoorden of om een beslissing te nemen. Het is de bedoeling tot een aanpak te komen waar allen achter staan.

3.3. Het gaat om afstemming en wisselwerking.

Een kind ontwikkelt zich in interactie met zijn omgeving. 'Het kind van deze ouders, in deze klas, bij deze leerkracht, in deze school heeft een probleem.' Hoe kunnen we dit aanpakken? De context in kaart brengen door gesprekken met ouders, het kind zelf en eventueel betrokken externen kunnen interessante informatie verschaffen om advies op maat te formuleren.

3.4. We werken constructief samen.

Leerkrachten, ouders, CLB en kind zijn volwaardige partners. Ze participeren elk vanuit hun eigen deskundigheid als professionals of ervaringsdeskundigen. Er wordt gestreefd naar een transparante communicatie waarin de belangen van het kind centraal staan. Alle vragen, zorgen en verwachtingen worden serieus genomen en gerespecteerd.

3.5. Aandacht voor het positieve is van groot belang.

Door positieve kenmerken te betrekken, voorkomen we te lage doelen en ligt de focus niet alleen op de problemen. Aandacht schenken aan wat wel werkt, aan datgene wat wel goed gaat, verbetert de samenwerking, verhoogt het gevoel van competentie van de leerling, leerkracht en ouders, motiveert en biedt aangrijpingspunten om te handelen. Het positieve versterken leidt tot betere resultaten.

3.6. De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.

Eerst denken, dan doen is de rode draad doorheen HGW. Nauwkeurigheid en volledigheid in het verzamelen van relevante informatie verhogen de kans op een goed advies. Er

wordt stapsgewijs gewerkt. Formulieren en documenten helpen om volledig en nauwkeurig te zijn. In functie van de transparantie moet de afgesproken werkwijze voor iedereen duidelijk zijn. Dit komt ook de sfeer, de relatie en het proces van acceptatie ten goede.

3.7. De leerkracht doet er toe.

De leerkracht biedt zo veel mogelijk kwaliteitsvol onderwijs. Ze levert daarmee een cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van leerlingen. Dit geldt zowel voor hun leren en werkhouding als voor hun sociaal-emotioneel functioneren. De leerkracht is binnen de school de belangrijkste factor die invloed heeft op leerlingen. Zij kan afstemmen op verschillen tussen leerlingen en zo het onderwijs voor hen op maat maken. Zij kan het welbevinden van kinderen op school aanzienlijk doen toenemen. De leerkracht maakt het verschil.

4. Tot slot

Zorg is een onderdeel van het dagelijks opvoedings- en onderwijsgebeuren. Als school hebben wij de taak een klimaat van zorgzaamheid te creëren voor alle leerlingen. We zijn ervan overtuigd dat deze zorgvisie onze leidraad is om een zorgbrede school te zijn.